

Laki-Lukács László

A miklósvári Miklós család

A miklósvári Miklós család Borsod vármegye egyik jelentős birtokos nemes családja. Erdélyi eredetű és a Rákóczi szabadságharc korában szakadt Magyarországra. Birtokközpontjuk a XIX. században Finke (ma Edelény része), majd a XX. század elején Alacska. Házasság révén birtokosok voltak Hangácson, Mezőkeresztesen, sőt Szabolcs vármegyében is. Tagjai a megyei, majd az országos közéletben jelentős szerepet vittek. A református egyház fő támaszai.

FERENC (1796-1858), finkei ágból a szendrői járás főszolgabírája tizenegy éven át, majd Borsod vármegye másod alispánja. Jelentős szerepet vállal 1848-49-ben is. Fia, GYULA (1832-1894) fiatalon az 1848-49-es forradalom katonája, majd besorozzák a császári hadseregbe. Az 1860-as években a szendrői járás főszolgabírája, 1871-1881 között az edelényi választókerület országgyűlési képviselője. 1879-től borászati kormánybiztos, a filoxéra elleni harc fő szervezője.

Gyula három fia közül Aladár katonai pályára lép, ifjabb Gyula (1855-1923) jogász lesz, 1894-1896 között Borsod vármegye főispánja, országgyűlési képviselő. A harmadik fia, ÖDÖN (1856-1923) mérnök-közgazdász. A szírmabesenyői kerület országgyűlési képviselője tizenkét éven át, földművelésügyi államtitkár, a századfordulós párizsi, majd a római világkiállítások kormánybiztosa. Jelentős a szakírói munkássága. Családjával Budapesten él a Plósz Lajos utcán, de a családi birtokközpontot a vadregényes, jó fekvésű Alacska helyezi át. Átépitik, bővítik a kis kúriát eklektikus kastéllyá. Hangulatos angolkert övezi a kastélyt. Az ősi, híres szőlőhegyen mives képzésű hatalmas pincét, borházat építenek. 1900-ban, a Párizsi Világkiállításon Miklós Ödön alacsikai furmintja arany érmet nyer. Sok-sok szép nyarat töltenek a birtokon, melyet intéző, majd bérlő vezet. Szeretettel, békességben élnek itt. A hithű kálvinista ember az alacsikai és finkei református egyházközségek főgondnoka, a Tiszáninneri Ref. Egyházkerület vezetőségének tagja, részt vesz az 1904-1906. évi Református Zsinaton is.

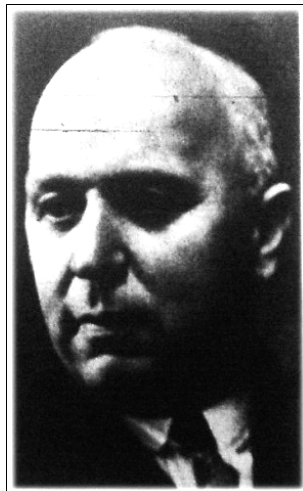

*Miklós Gyula és fiai, Ödön, Gyula és Aladár.
(Laki-Lukács László gyűjteménye.)*

Miklós Ödön felesége Tóth Jolán (1858-1933). Tóth Lőrinc (1814-1903) a komáromi születésű ügyvéd, kúriai elnök, drámaíró, szakíró, országgyűlési képviselő és egerfarmosi Kandó Zsófia lánya. Érdekeség, hogy esküvőjükön 1851-ben az egyik házassági tanú: Vörösmarty Mihály költő volt. Lányuk keresztapja Deák Ferenc s a lány ritka műveltségű, gyönyörű szép teremtés. Pesten, a Kálvin téri református templomban esküdtek 1879. december 22-én. Az ő egyik tanújuk idősb Kandó Kálmán, a kor neves közembere, politikusa, a feltaláló édesapja. Az ifjú pár a korszak álompárja volt: szépek, okosak, gazdagok, jó kapcsolatokkal. A családi legendárium szerint Miklós Ödön modellt állt Munkácsy Mihály A magyarok bejövetele című festményén, Árpád vezér alakjához. A fennmaradt sok szép fotó is tanúskodik a pár nem mindennapi külleméről, megjelenéséről.

Házasságukból három fiúgyermek született. Ifjabb ÖDÖN (1880-1908) jogot tanul, külügyi politikai pályán indul, Teleki Pál barátja, de fiatalon meghal. Nagy részvét mellett búcsúztatják Pesten, majd temetik Alacsán, a kastély kertjében. A család finkei klasszicista

stílusú sírboltját lezárják. (Ma az a finkei temető ravatalozója.) Az új sírkert emlékkövét az egyik testvér nevelője, a később híressé vált festőművész Molnár C. Pál tervezi és készíti el fehér carrarai márványból. A második fiú, az Alacsán született ELEMÉR (1882-1954), Borsod vármegye méltatlanul elfeledett költője, írója. Az eredetileg tanárnak induló, több nyelven beszélő ember nagyon kalandos életű pályát fut be. Német felesége volt, családja nem. A sokat utazó fővárosi tisztviselőnek, a magyar falusi túrizmus atyjának 1938-ban el kell hagynia az országot. Elhagyatva, magával meghasonulva, egyedül halt meg Santiago de Chilében.

Dr. Miklós Elemér

*Miklós Ervin
(Laki-Lukács László gyűjtése.)*

Miklós ERVIN (1903-1988), a legkisebb fiú késői születésű. Budapesten született 1903 március 17-én, és Finkén keresztelik meg március 23-án. Édesanyja 45 éves, bátyjai huszonévesek. Ő a család szemefénye, az ő nevelője egy ideig Molnár C. Pál. Műszaki egyetemet végez, mérnök lesz. Imád fotózni, imádja a kocsikat, imád utazni (családi hagyomány!) Budapest Fővárosnál helyezkedik el.

Édesapja, idősb Miklós Ödön 1923. május 29-én Passauban külföldi útjáról hazautaztában életének 66-dik, házasságának 44-dik évében hirtelen meghal.

Budapesten búcsúztatják és Alacsán a kastély kertjében fia mellé temetik. Elemér bátyja nemsokára elveszti az alacsikai birtokot, majd miatta Ervin is eladni kényszerül finkei családi birtokát, örökségét. 1930 januárjában veszi feleségül a hidvégardói és taktaszadai kötődésű Zábráczy Mária Magdolnát (1906-1998). A jó nevelést kapó,

nyelveket beszélő asszony méltó társa lesz jóban, rosszban, az osztályidegenség korszakában is. Gyermekük nem születik, de nagyon szerették a gyerekeket, a fiatalokat. Édesanyjuk, Miklós Ödönné Tóth Jolán 1933-ban hunyt el, a Farkasréti temetőben temetik el Budapesten. ERVIN bácsi a Főváros tisztviselője marad a háború után is. Csendes nyugodt, mindenre nyitott, vidám, jó lelkű ember. Munkahelyén kollégái is becsülték, szerették. Magda néni jó nevű angol magántanárként (sok hírneves tanítványa volt) segít megélhetésükben. Az egyre idősödő házaspár a Reáltanoda utcai lakásukban éldeggel csendesen.

Miklós Ervin 1988 februárjában hunyt el. Tíz évvel később, szinte ugyanazon a napon hal meg felesége is. Hamvaikat édesanyjuk sírjába temetik. Legyen áldott az emlékük. Béke hamvaikra.

A Farkasréti temetőben lévő sír megváltási ideje 2015-ben lejárt, újra nem váltották meg. Miklós Ervinné unokahúga, örököse dr. Janky Mária (Pongrácz Károlyné) tanácsot kért tőlem. Az edelényfinkei Miklós sírboltot a finkei Slezsák Imre közreműködésével az 1970-es években végleg lezárták, ravatalozót alakítottak ki belőle. Mögötte, egy régi sírkő és kerítés felhasználásával kialakított Miklós Gyula emlékhelyet a Miklós Gyula Kertbarát Kör 2015 nyarán rendbe tette. Megbontását nem javasolták.

Így javaslatomra megkerestük Alacska Község Önkormányzatát, Újlaki Béla polgármestert, hogy engedélyezzék a tulajdonukban lévő, ma iskolaként, Miklós Ödön nevét viseli és művelődési házként működő kastély kertjében lévő családi sírhelyen Miklós Ödönné, Miklós Ervin és Miklós Ervinné hamvainak újratemetését. Az engedélyt megkapva Budapesten 2016 áprilisának első napjaiban exhumálták a sírt és az alacsikai temetésre 2016. április 18-án, hétfőn került sor Major Zsolt református lelkész szolgálatával.